

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	N. Timmermans	Datum	14 december 2021
Doorkiesnummer	14030	Kenmerk	9557243
E-mail	nora.timmermans@utrecht.nl	Onderwerp	Aanpak straatintimidatie
Bijlage(n)	1	Beleidsveld	Openbare Orde en Veiligheid

Geachte leden van de raad,

Al meerdere keren hebben wij met elkaar gesproken over het tegengaan van straatintimidatie. We willen immers dat iedereen zich veilig en ongehinderd in de openbare ruimte kan begeven. Voor het zomerreces bent u door ons geïnformeerd over de stand van zaken in onze [raadsbrief](#) van 30 juni 2021 en ook hebben we tijdens de [raadsinformatiebijeenkomst](#) van 12 oktober jl. gesproken over onze gezamenlijke ambitie voor een stevige aanpak van straatintimidatie. Tijdens deze bijeenkomst is u toegezegd dat u in begin 2022 wordt geïnformeerd over ons actieplan. Aangezien we donderdag 16 december a.s. in de commissievergadering dit onderwerp bespreken, hechten we er aan u te informeren over de contouren van het actieplan.

Contouren aanpak straatintimidatie

Om het ongewenste en grensoverschrijdende gedrag op straat de komende jaren stevig aan te pakken hebben we met verschillende partners binnen onze stad gesproken, die vanuit verschillende invalshoeken met deze problematiek te maken hebben. Een stevige aanpak omvat veel meer dan alleen repressief optreden en is gestoeld op vier pijlers: normstelling en bewustwording, aanpak dader, aanpak op straat en ondersteuning van het slachtoffer. Centrale uitgangspunten zijn dat we lokaal en participatief werken, deskundigheid bevorderen en dat de focus op mannen en jongens ligt.

Om straatintimidatie effectief en duurzaam aan te pakken is het van belang om de legitimatie voor het gedrag weg te nemen en er een sociale positieve norm tegen over te zetten, zowel bij daders als bij omstanders. Om het perspectief te kantelen en nieuwe normen te stellen is bewustwording essentieel. We vragen immers om een verandering van het gedrag. Zoals ook vermeld tijdens de raadsinformatiebijeenkomst van 16 oktober jl. is gebleken dat mannen en jongens disproportioneel vaak de plegers van dit intimiderende en grensoverschrijdend gedrag zijn. Het veranderen van het gedrag van jongens en mannen staat dan ook centraal. We maken ze deel van de oplossing. We hebben de organisaties Fairspace en Emancipator gevraagd hiervoor een voorstel voor te doen (zie bijlage). Op dit moment zijn we met hen en andere partijen in de stad in overleg over hoe en op welke wijze we in gezamenlijkheid vorm kunnen geven aan (onderdelen van) het actieplan. Dit laat onverlet dat er onverminderd aandacht blijft voor de bredere aanpak van straatintimidatie, wetende dat er ook andere

slachtoffers zijn dan vrouwen en meisjes, denk aan LHBTIQ+ en inwoners met een zichtbare geloofsovertuiging.

Tegelijkertijd stellen we grenzen. De ontwikkelingen in de landelijke wetgeving blijven een belangrijke randvoorwaarde om de aanpak te laten slagen. Naast de strafbaarstelling van seksuele straatintimidatie zien wij deze wetsartikelen ook als een normstelling, die duidelijk aangeven dat dit gedrag niet meer getolereerd of geaccepteerd wordt in de maatschappij. Wanneer er (juridische) mogelijkheden zijn, om vooruitlopend op landelijke wetgeving een lokaal verbod op te nemen, zullen wij de mogelijkheid niet onbenut laten om u hiertoe een voorstel te doen. De ontwikkelingen worden op de voet gevolgd.

Waar nodig treffen we gerichte maatregelen op die locaties waar dit gedrag (relatief vaak) voorkomt, bijvoorbeeld door het anders inrichten van de openbare ruimte en het inzetten van toezicht. In Utrecht is al veel aandacht voor de veilige inrichting van de leefomgeving. Op basis van de meldingen kunnen we hier nog gericht fysieke aanpassingen doen. Er is veel overlap in meldingen van straatintimidatie en meldingen en incidenten in het kader van jongerenoverlast. Daarom wordt in de wijken de aanpak van straatintimidatie en de opvolging van meldingen hierover, geïntegreerd in de al bestaande wijkaanpakken op het gebied van jongeren(overlast), bijvoorbeeld: zichtbare aanwezigheid van handhavers, wijkagenten, toezicht door vrijwilligers, jongerenwerk en/of aanvullende fysieke maatregelen zoals bijvoorbeeld verlichting en snoeien van struiken. Het meldpunt dat we hebben opgericht speelt hierbij een belangrijke rol. Het makkelijk kunnen doen van meldingen en bekend maken van het meldpunt blijft dus van belang.

Uiteraard blijft de ondersteuning van slachtoffers van straatintimidatie een essentieel onderdeel van de aanpak en gaan we ook op dit vlak, waar mogelijk, verdere verbetering aanbrengen. Op basis van persoonlijk contact zal steeds worden gezien welke acties benodigd zijn. Denk hierbij aan het vergroten van het handelingsperspectief, zoals bijvoorbeeld een weerbaarheidstrainingen.

De contouren van de aanpak kunnen er dan als volgt uit zien.

Normstelling en bewustwording	Aanpak dader	Aanpak op straat	Ondersteuning slachtoffer
Omgevingsalertheid (herkennen en ingrijpen)	Steunen landelijke wetgeving gericht op strafbaarstelling	Deskundigheidsbevordering	Contact na melding
Inzet sleutelfiguren/rolmodellen.	Monitoren van ontwikkelingen voor strafbaar stellen in APV en eventuele kansrijke initiatieven overnemen.	Fysieke maatregelen veilige openbare ruimte, inzet flexibel (camera)toezicht, verlichting	Weerbaarheidstraining en
Kennisdeling en netwerkbijeenkomsten, deskundigheidsbevordering professionals	Voorbereiden inwerkingtreding strafbaarstelling	Onderhoud en opvolging meldingen via slim melden	Doorgeleiding naar zorg
Contact met studentenverenigingen		Handelingsperspectief omstanders	
Diverse communicatiemiddelen, campagne, ludieke acties en aandacht voor meldpunt			

Tot slot

Iedereen moet veilig en ongehinderd gebruik kunnen maken van de openbare ruimte. In de bijlage zijn de contouren voor een lange termijn aanpak geschetst. Om deze ambitie te verwezenlijken is verdere uitwerking nodig, gekoppeld aan financiële middelen. Op basis van uw inbreng in de raadscommissie van 16 december a.s. zullen we de uitgangspunten verder uitwerken in een actieplan. Daarbij zullen we ook gebruik maken van de deskundigheid van (bestaande) organisaties in de stad.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,